

**R.D. Iacobi Merchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 1. bipartita. De Evangelio Dominicæ I. post Epiphaniam. Cùm esset annorum duodecim, ascendentibus illis Hierosolymam, secundùm sonsuetudinem diei festi, remansit puer Iesus in Hierusalem. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

Vnum tuum Domine secundum verbum tuum impa-
te dicere possumus: O Nam felix! o felix hora! o
dumilio fecera! o servitus beatalo verbum & pro-
missum infallibile! O pax deliderata! O quam nati
sunt fortunati , qui cum conscientie lecure teki-
monio similes possunt edere voces in vita terminali!
Hoc autem possunt omnes , qui vere se Dei
fusile servos possunt afferre , quibus cum opera
bona & merita propria meritis Christi conjuncta ,
inflata optimi languoris ad cortunc recurvare illud
exhalant id eoque mentis suave melos instar Cy-
gni exspirantis edunt , qui ante in silentio vitam
peregerant. E contra improbi , recurrentes in
memoriam cum merore & angustia vita adeco-
rola , flagitique innumeris , instar pravi & infeceti
sanguinis , cor obnubilatibus & lancinantibus
coguntur in felices & fluctuas erumpere voces
instar Sirenum , quae suavitate antea canentes in fine
ululant horribiliter.

Impi in
morte
pra ma-
tere ulu-
lant.
AG. 10.

Sed quoniam multos iam audivimus instar Cygnorum suaviter in fine vite cum Simeone canentes , audiamus & aliquas Sirenes morti vicinas , pra merore & horrore cum Simeone reprobó ululantibus , quibus & illud dici potest , quod Simoni dixit Petrus: *In felle amaritudina , & obligatione iniquitate esse video.* Hoc nimis fel acerbum reprobat conscientiae , amaras ab eis elicere sine voces cum desperatione.

Si Antiochus Rex morti proximus inclamabat: *Hau in quos fluitus tristitia derovi , qui iucundus eram in potestate mea!* Reminiscerat malorum quo faci in Ierusalem .
 6. Memoria utique præteritorum flagitorum instar felis cor eius circumdabat , & luctuosa illam vocem promebat.

Sic & Nero in felicissimum sibi mortem confessus propriamanu , voceque sua se condemnans , dicebat: *Dedecorse vixi , tunc periream.*
 Sic Diocletianus in gravi infirmitate interno quodam adfusus calore , leatens vermis , orbatus lumine , plenus fætore , jam consumpta carne misere julians clamabat : *Va mibi , qui sis per locutum sum Corijianos , mercedem recipio operum meorum!*
 Sic Julianus Apostata in bello contra Persas , sagitta cœlitus emissa , læthaler pereclus , cava manu sanguinem in cœlum mittebat , cum hac insana voce : *Vixi Galilæi , vixi , Saturare Nazarenu*.

rene saturare. Hec ultima ejus vox fuit. *Bolsecus*
 Sic Calvinus Hæc hierarcha morte pediculari , in vita & morte intolerabilis consumptus , inclamabat: *Cal.*
Maledicta dies in hora , que primum studio & cri-
tioni me addixit. Tchis est Bolsecus Medicus Lug-
dunensis in vita Calvini.

Sic Chrysostomus (ut refert sanctus Gregorius) horrenda voce in extremis inclamabat: *Indivisa vel inque manus , Inducas vel in que manu Dæmoni- bus nimis leprosus ad extrema deduxit , inclamabat: O Card. id paupertatis ubi est? O paupertatis ubi es?* Et hoc repeatens , infeliciam animam sive paupertatem exhalavit , aterna sine fructu paupertatem cruciandam.

Sic ille , de quo in lib. de viris illustribus Cister- *Li. de vi-*
cens Ord. qui fini proximus cum interrogaretur , res illuf-
rum testamentum yelleret condere , & postremam Ord. Cr-
suam voluntatem indicare? Respedit Notario: *Non.*
 scribere testamentum hoc: *Corpus meum terra duratur*
ex qua sumptum est; *Anima demonibus tradatur*
quaer eorum est; Cumque argueretur tamquam laesi cerebri , in regno celorum iudicari afferens , & tecum idem repentes testamentum , illi animam reddidi , cui cam legitat.

Denique , sic quidam detractionibus assuetus , cum urgenter in agri studine læthali confiteri , & de salute animæ cogitare : ipse lingua exferens , & dixit monstrans non aliam confessionem fecit. *Specu-*
lumneum hoc: *Corsa lingua me damnationi ad-*
divit. Mox lingua intumuit , ita ut in eam retrahere nequievit , horribiliterque expiravit.

An non hinc sunt voces horrifiones & amarulenta Syrenis? An non amarit dominus fcl. & obligatio iniquitatis in desperationem adagens , eas depro- mut? Sic post cinicæ lætitiae post tympanum & orga- num , tumultus & horror sequitur , & in puncto ad inferna cum Simeone represso descendunt , qui hic noluerunt iusti esse & timoratu cum Simeone: *Dirite iuste quoniam bene;* *Va impio in malum re-*
tributio manuum ejus si sit ei , inquit Dominus apud
Iesum.

V. Detra-

Gatio.

TRACTATUS V. DE DOMINICIS POST EPIPHANIAM.

LACT. I. DOMINICA I. POST EPIPH.
 bipartita
 cl. Ascendibus illu Hierosolymam , remansit puer
 Iesu in Hierusalem. Luc. 2.

*S*apiens in Proverbii suis dicit: *Tria mibi sunt PARS I.*
*S*atisficia , & quartum penitus ignore; *Viam agit: Cur*
le in Cœlo , viam Colubri super terram , viam navis Maria
in mediomarit , viam virtutis adolescentia; Relictis & Iosepho ,
Gg 2 *Va cum*

Iesu af- variis hujus sententiae explicationibus, infidamus modo ad propositum nostrum accommodata interpretatione, quam infinitus S. Amb. libro de Salomone e. s. ubi sic dicit, *Christus est vir cuius via regnosi in juventute non possumus.* Quia enim animo estimare aut capere posse, quanto illo opera exercerit, cum secundum hominem moraresur in terra que itinera virtutum duxerit? Ipse nimirum semper Vir fuit, nec ex parte & statuta infans, aut puer, aut adolescentis. Vir ratione, gratia, sapientia perfectissimus in omni ex parte: nec minus fuit sapiens parvus, quam magnus; five enim latens in utero, five vagiens in praesepio, five interrogans in templo, five docens in populo, & quae fuit plenus Spiritu sancto. Sed via eius in adolescentia ignota fuerunt, quia vitam voluisse ducere abs conditam ad trigeminum usque annum, verè Deus abs conditus in carne. Et sicut ideo nobis ignota est via aquila in celo, aut via colubri super terram aut via navis in medio mari, quia nullum vestigium relinquunt; ita ignota est nobis via magis illius vii. Christi in pueritia & adolescentia, quia licet magna sapientia & perfectionis opera etiam tunc ediderit, eorum tamen in speciali restimonium nobis non est ab Evangelistis reliquum. Nam solum in generali de eo dixere, quod puer proficeret ex parte, sapientia, & gratia apud Deum & homines; majora scilicet & perfectionis gratia & sapientia opera, semper edens se cunctu incrementum ex parte: quamnam autem illa fuerint, ignoramus nobis relinquunt, ita ut vestigia viri hujus in adolescentia nobis maneat abscondita.

Attamen in Evangelio hodierno vestigium quoddam eius nobis insinuat, dum in templo inter Doctores interrogans & respondens repperit admirantibus omnibus super respondit & prudenter auctoritate eius, dum & ipse matris & patris non satis agnoscitibus vias & consilia ipsius sublimia, respondet: *Nesciebas quod in his qua Patria mea sum operari me esse?* Audiamus igitur Evangelistam particularius haec enarrantem, *ascenditibus illis, &c.*

Iudei ter Primè adverte præceptum fuisse Iudeis, ut ter in anno Jerofolymam adirent, & in templo se cum oblatione sisserent, Exod. 23. *Ter in anno apparebit omne maiorum tuum coram Domino, id est, coram arca, vel tabernaculo Domini.* Deut. 16. *Tribus vicibus per annum apparebit omne maiorum in conspectu Domini in loco quem elegit, in solemnitate azymorum, in solemnitate hebdomadarum, & in solemnitate Tabernaculorum, non apparebit ante Dominum vacue.* Solemnitas azymorum erat Pascha, solemnitas hebdomadarum erat Pentecostes, solemnitas tabernaculorum Scenopegia apud Iudeos vocabatur. Viri tenebantur comparare a viigimo anno usque ad quinquagesimum, at mulieribus liberum domi manere. Et arrende hic tria notabilia. *Pri-* **tor** *mar;* quod cum unicum esset templum in iudea, Iudea, totum regnum debebat concurrere, &

tamen quantolibet numero concursus fieret, numquam ita impletum fuit templum, quin locus supereffet. **Secundum;** quod cum viri omnes civitates suas deserentes eidem temporibus, nullus tamquam eis metus fuit ab hostibus, quod diripere forsan possent civitates sic defertas & inertes. Nempe promissum eis erat. Exod. 24. *Cum tulero gentes facies tua, & dilataro terminos tuos nullus inhibebit terra tua ascendente te.* & apparente in conspectu Domini Dei tuus in anno. Hic cum S. Augustino q. 161. in Exod. intelligenti interpres à Deo promitti suflodianum, ut securus quique ascendat. Tertium, quod cum sacrificia innumeris animalium in templo illo Salomonis offerrentur, non fuit tamen visa mulae carnis sacrificii immolati, tot mūce circumvoltabant, ut demonem in idolis adoranta propterea Beelzebul nominaret, i. c. Deum multarum.

Secundo advertere, quod licet Maria nec Jesus obligaretur hoc præcepto, voluit tamen Maria ascensum ac dare cum Iesu. In primis, ut exemplum nobis præberet non solum faciendo ea quæ præcepti sunt, que præfet etiam ea quæ sunt consiliis, & que novimus Deo grata. Dignus est reprehensione servus; qui cienda hinc fecit voluntatem Domini, nihil tamen vult agere ei gratum, nisi ejus præcepto urgeatur. Tales non pauci sunt inter Christianos, qui si monentur audire faciunt sacrum diebus festibus, dicunt se non obligari nisi diebus festis. Si monentur ve- spens inter eis diebus festis, dicunt se non obligari nisi ad Missam. Si monentur audire sacra sollemniter in Parochia, dicunt satisferi præcepto per quodlibet ferum, & ubilibet. Si monentur frequenter confiteri & communicare, dicunt se non obligari nisi sime in anno, & hoc eis sufficeret. Neque attendunt, quod sicut illos Iudeas ut diem dictum est, præceptum fuit ter in anno coram Domino, five coram arca vel tabernaculo se sistere, ita etiam omnibus Christianis quodam præceptum fuisse ter in anno confiteri & communionem sacram percipere, nimirum in die Paschatis, Pentecostes, Nativitatis Christi Domini, ira ut haec festa primaria adhuc modo duo dies ferivi subsequantur, quibus solebant divinum binum beneficiorum meditationi vacare, percepta sacramenta Eucharistia. Sed quia torpor gravis in his qui se Christianos prostrant, succedentibus temporibus, invalidi viuis est, coactus fuit Innocentius III. Pontifex Maximus ad annuan communionem reducere vim præcepti. Postulum ergo dicens his repidis Christianis: Ad duritiam cordis vestri vobis indulxit est nonnulli sime in anno ad Confessionis & Communionis Sacramentum cogredi, qui filii degeneres & exaparentes effisinter non effis ignorantis pie voluntatis & intentionis Patris velliri, Christi & Matris vestris Ecclesias, ad frequentandum sacramentum istud & pigrus amoris vos invitantes. Et Ita

filii

Vide Fas

bianum

Poni de

conser-

d. l.

Ista

an-

¶ filii eius, & non servi ac mansicia, non tantum urgere vos debent praecepta & fulminantia verba, metusque penarum & censurarum; sed & pie-tatis affectus urgere debet, ut saltem ter in anno secundum confutandem dicti feli ci apparae-
torum Domini, & ipsum Dominum, sacratissima-que humanitatis ejus arcam in cordis vestri-
bernaculo collocetis ferventi devotione & amore.

Hoc vos docet Joseph, hoc Maria: Quod si quis-piam audeat dicere, Nolo confiteri aut communica-nre nisi tempore Pasche, quia non obligo: vi-deatne Deus respondet: ipsi in peccato mortali agenti; Nolo te ultra sustinere quia non obligo, sed volo ut te infernum absborbar, quia & hoc com-meritus es. Unde unusquisque attendere debet, quod quondam S. Catharinae Senensis dicebat Do-minus: *Tu habebis curam mei, & ego habebio curam tuu.* In quibus verbis plurimum ipsa fiducie & solati-j reperiens, eniens in omnibus placere Deo, & divinam gloriam, quoad poterat, procurare, ut vi-cissim Deum obligaret ibi.

Ulterius, dum Maria & Joseph dicuntur ascen-dere Jeroplymam, secundum confutandem dicti feli ci, docemus pias confuetudines maxime in ob-servacione feitorum & in cultu divino, diligenter adimplere. Et quoniam debet esse confutatio diei festi inter Christianos, nisi Missa sacrificium inter-
grè, deo-re, attente audire, vespertinis laudibus interesse? Cur Dominici & festivi dies instituti sunt, nisi ut specialiter tunc Deo vacet omnis Christianus, & qui septem dies suis maxima ex parte dedit negotiorum, saltem unum divino specia-lissimum dedicet obsequio? Et quoniam pia confue-tudo tunc nisi orare Dominum pro peccatis tota hebdomada commis-
sionis, eorum contritionem elicendo, & obsecrare ut sub sequente hebdomada preservemur a futuri? Neque solum hec fuit primorum Christianorum confutatio, quinimo omnibus diebus Dominicis antiquitus sacra Communi-onem se reficieban-
t. Fideles, hoc erat: affi-tendere in Jerusalen(m) (que significat visionem pa-cis) pacem vel interiori per confessionis & com-munions Sacramentum toto affectu quærere & dulcedini verbini hincum cum conscientiae puritate & animi quiete. At hisce feculisi, quemadmodum etia multorum confutatio in die festo, quam otio & genio indulgeret, chartis, aliisque ludis indi-gnis vacare, commissariis, cibricatibus, & aforis totum penè diem dare, exinde rixas conci-tare, vel tripudia, & choreas feci-
rari, aliquae multa Christianis indigna pergere? Et adeo grave est hujus confuetudinis prava imperium, ut quantumlibet hi qui animarum curam gerunt, eam convellere stuteant vocē & monitis, tum priva-tis, tum publicis, parum velutiliter proficiant. Et id eo de peccatis festis idem dicere potest Deus quod olim: *O diri solemnitas vestras anima mea.* Quis si dicat: Vestras sunt non mea, in illis vacatis venisti & exultasti, me autem negligitis, amo peccatis:

Ifa. c. n.
Amoris.

vestrīs conspiciatis; ideo odivi & projeci eas à me & dispergam super vultum vestrum sacerdos solemnis-
tatum vestrum, ac carum factorem faciam vos experiri, quia in eis non nullus thus odoriferum o-rationis adolescentem peccato-rum vestrorum faciem in coelum usque exhalarē fecilis.

3. **Parentes**
pueros
jam dif-
ceros re-
bis viri-
nus affue-
ficiant.

Tercio adverte, quod Joseph & Maria secum du-cunt puerum Jesum ascendentes in templum, ut exemplum exhibant Parentibus omnibus, pue-ros jani adamnos discretionis pertingentes affue-faciendi pijs moribus. & in quantum corum fort-atas, affuefacient rebus divinis. Dico, in quantum fort-atas; nam pueros duorum vel trium manu-orum in Ecclesia mandare, qui cursu, lufu, plo-
ratu, immodestia, nonnulli sacerdotibus celebran-tibus molesta effe possunt, & matrum, ac aliorum devotionem turbare, non effe pise, sed prava & consuetudinis, ut quotidie experimur. Et prope-re eum antiquitus ante Evangelium Diaconus clamabat conversus ad populum *Habete plenium* ut ab omni inquietudine, vel ob tuſsim, vel ob pueros sepe obseruant, ne qualibet ratione sa-crificias impeditetur. Quapropter non legitur ita Chirilus a parentibus puer adductus ad tem-plum, nisi cum jam effet duodecim annorum, non vero cum effet duorum vestrarum annorum; quia nec moris erat pueros sim les adduci antiquitus tempore divinarum. Cum vero iam incipiunt ad-
fletere, cumque intrinxi pollunt, ut cum modestia valeant afflire, rationemque aliquam reveren-tiae erga divina concepire, tum pise est confuetudinis eos adducere. Immo tunc convenient docere eos ministrare sacrificio, quia Deo placet pueris innocencia. Angelorum ministerium imitans. Tunc quoque decet non solum privati eos eru-dire, sed in templum adducere operte pro audienda doctrina Christiana in Catechisis, & alijs instrutionibus publicis. Hoc olim maximæ curae fuji pueris Matribus, ut proles in pietate & doctrina insituerentur, tum domi, cum publice, & non solum ad templum cas adducere solebant, sed etiam infligare ad martyrium. Hoc varijs pueris exempli in Horro Patorum ostendimus, pauca hic in memoriam revocamus.

Cum Numerianus Imperator Antiochiae ingre-di vellet Ecclesiam Dei, & deinceps immolarebat, prohibuit eum Babylas Episcopus. Is postmodum, in vineula coniugatus, & facti iuri ratioinem interrogatus, respondit: *Placuit Dei me humilium servum, plibet sua constitutum Paforem, ita cum te vidi in-
pum venientem timens oculis, prohibuit ab ingressu Baro-
zilis.* Cum autem interrogaretur de Christianis, tom. 2. & de doctrina sua, iterum respondit: *Si creveris anno 253; que sit doctrina mea, tres habeo parvulos, quos gratia Mera. q.
Dei erudiui, juve adduci, videbas tu eu-scientiam Dei. Seprem-
Adducuntur parvuli, adducuntur & scateri. Interro-
gatur nomen., & an isti filii ejus sint? Rerpondet,
Theodulularvorum, & genit. & Deo subiicit per Paforem.*

bonum Babylam, qui eruditus est in doctrina Dei. Cæditur ipsa alapis, & jubetur tormentis filiorum afflire. Pueris in sublime elatis, plague infliguntur, uni quidem duodecim, alteri novem, tertio septem, illis autem Deum benedicibus, dicebat & mater, *Gratias tibi ago Domine, quia singuli fecundum numerum annorum es tu.* Cum vero à confessione per hoc non deterrentur, iulus est & Babylas suspenso cum eis, & gravissime cedidit. At ipse exultans, confonabat: *Ego & pueri mei mecum, quos dedit mihi Dominus in portentum.* Ecce nihil teror in eorum senio, quia Christus pro me pasitur. Pueri autem inclamabant, crudelis Tyrannus gloriam nos accumulat, dum poenam exaggerat, tu autem non effuges iudicium Dei. An non erubetis apud filios vinei? Non sentimus tormenta, juvante Deo, tu vero magis cruciaris. Cum nihil proficeret tyrannus, iulus est Babylas cum infantibus gladio percussit. Dicebat autem iterum: *Ego & pueri mei mecum, quos dedit mihi Dominus in portentum.* Pueri autem manus ejus osculantes, respondebant: O Pater ac Domine, quale nobis gaudium, si tecum patet consummatur! Quibus ipse: *Benedictus es Domine, qui ex ore infantuum & latens persecutus laudem tuam, ut deseras intimatum & ultorem.* Oculatusq[ue] singulos, tradidit eos tortoribus, ut in sua praesentia percuterentur, postea tradidit & scipium. Si pariter educari, pariter coronata ad cœlestia migrarunt, & quatuor victimæ ad Deum missæ sunt, Aries Dux cum tribus Agnis.

Sic igitur filios suos *Theodulus* Deo se obtulisse gavisa est, non solum ad templum adducendo, sed & ad martyrium per S. Babylas instructionem. Sic & alii matres idem fecerunt, inter quas celebris S. Felicitas & Symphoros, utraque cum septem prolixis Deo per martyrium oblati.

*Lib. de
persecut.
V Vandala
lica.*

Audi & de S. Dionyfia Victore Uticensi. Illa cum unicum filium admodum tenera etatis in genitis formidololum cerneret, verberans illum nutritus oculorum, & materna incrpens autoritate, dicebat: *Memento filii, quia in nomine Triumviria in Matre Catholica baptizatus sumus, non perdamus nostræ salutis indumentum, ne veniens invitatus, & non invenerit vestem nuptialem, dicat: Misericordia in tenebras exercitores, ubi festus & fridur dominum.* Illa papa timenda, quia nūquam statuit: illa vita desideranda, que femei habet. Talibus filium fololidans verbis, vel occidi Mariyam fecit. Sic filius eius Majoricus nomine, in certamine confessionis spiritum reddēs, cursum consummavit. Amplexusque Mater illam hostiam suam, quantis potuit vocibus Domino gratias agens, ad gaudium spesiturae in sua domo maluit seperi, eur quoque super sepulchrum ejus Triumvir preces effundit, alienam se filio nūquam confidat.

PARS II.
Cur Iesus

Hoc speciali consilio, divinaque providentia factum est, non parentum aliqua negligenter se filio nūquam confidat.

aut culpasse enim Virgo vel venialis unquam cul- in temple p[ro]fuit obnoxia. Etenim, ut scribit Venerabilis Beda manere mos erat Israelites, ut separatim viri & feminæ voluerit. revertentur a felicitate, pueri q[ui] vel patrem, vel matrem conseruent. Unde exultavimus. Depara puerum eis cum Joseph, & contra Joseph filii persuasit cum Matre futurum. Nec deceptio proprie hic sentetur, sic judicauit Maria, quia cum sine affectu firmo exprobabilibus conjecturus, & rationibus colligit quispiam aliquid, non sentetur decipi, sed probabilitate judicare, sic probabilitate exultabat Maria Iesum esse in comitatu cum Joseph, qui cum viris incedebat. Et licet Scriptura non exprimat hoc iter separatum viros & mulieribus fecisse, tamen ex eo etiam colligi potest, quod peculare erat atrium virorum ab atrio mulierum lejunculum, quodque legimus plangere solitas familiis & amistis sororum, & matrueris eorum sororu[m]. Atque utinam peregrinationes Christianorum ad loca sacra tali modo fierent, ut sexus feminorum incederent: ut videmus adolescentes, & adolescentulas mixtum incedere, similique impura colloquia & occasiones lubricitatis misceri, ita ut peregrinations istae frequenter non tam in cultum Dei & Sanctorum quam in occasionem carnis & lascivie libertatis venturant. Si aures aures habent & linguam; mira autem, miraque nobis possent enarrare, que in his peregrinationibus pertractantur. Nam multi qui putantur auctentere ad loca sancta secundum coniunctitudinem diefelli, descendunt in Babylonem & infernum occasione dicti & loci festivi, & Iesum ibi perdunt, & salutem.

Sed cur voluit Jesus remanere in Jerusalem, i. Causa & id quidem in attis fave anno duodecimo? Præ-mansionis mo quidem, quia iam tempus aderat, quo sapientiam suam manifestare convinebat, zelumque habebat in his, que Patris honorem concernebant. Quisquis me mecum esset inquirere & non re-*Iohann. 3.* liquit me solus, quia qua plausa iuri ei facio imperio. Christus Sol divinus splendens suum & lucem sub mortalitatib[us] & infinitatib[us] nostræ nube occultabat, ita nihil in ipso in tenebra erat nisi humum & pueritatem congruam adverteretur. Attamen cum gratia incremento, quando jam in aliis pueris rationis utus foler illuccecerit, pro labore hominum & gloria Patris, sui volut aliquod indicium gratiae & sapientiae sua exercere, & radium aliquem diuinæ lucis in se latentes palam manifestare. Nam sicut Sol licet semper æqualem simile lucem in se continet, nec in illa in se crebat, ta- men paulatim a matutino tempore crescendo va- dit in meridiem, sic Christus plenus semper gratia & sapientia paulatim exerci opera majora gratia & sapientie. Et hæc specialiter exhibere voluit in templo, tanquam templum sanctificans, & do- rum Patris sui honorum sua præsentia, sapientia, gratia, ut propriea etiam specialiter dictum fuerit a Propheta, quod foret gloria major novissima.

2. Causa domus, quam prime, quando scilicet Dominus templi in illo templo dignatur sedere respondere, docere. Specialiter quoque tempus elegit duodecim annorum, quia hoc erat praejudicium sapientiae & doctrinae, quam postmodum non solum in templo Iudeorum, sed & in toto orbe per duodecim Apostolos debebat exhibere. Unde de Amb. sic ait

1.2. in c. 2 *A duodecimo anno Dominica iunxitur disputationis exordium, hic enim predictanda fidei euangelizantissimum numerus debetur.* Adeo quod duodecimum aetatis annum tamquam mystico numero constantem, Dominus non solum in se, sed in Sanctis suis plurimi voluerit precialis gratiae donis illustrare. Nam quoddam in hac aetate ad gubernacula cum sapientia domino admovebit, quoddam ad perfectionis viam in Religione capillandam impulit, quoddam cuam ad martyrij lauream ea aetate animavit, ita ut in his omnibus supra aetatem virtus & gratia, spiritus & sapientia, quasi a Christo puto, duodecimi primi- tuis derivatae et fulgerent.

Duoden- Sic Salomon anno aetatis duodecimo regni gubernaculam est admissus, ut testatur S. Ignatius epistola 6. ad Magneliano. Cumque jubetur a Deo quicquid vellet postulare, non opes, non victorianam, non vitam longevam, sed sapientiam posulavit, ut idoneus foret regendo populo, & quod dominus elegeret, vigilans est confectus.

Duo. 13. Sic Daniel anno aetatis duodecimo spiritu Dei plenus judicavit tones iniquitate suam condamnantes. *Suicetatu Domini p. 111. 11. annum fueri juniora, eus nomes Danieles & exclamauit vox magna: Ministrum ego sum a angustis hujus, &c.* Euille autem tunc duodecim tantum annorum, testatur idem sanctus Ignatius ibidem his verbis: *Nomines annoq[ue] sapientes consummo sunt, nec Jesus intellegentiam possident, sed spiritus qui in bonitatem est.* Daniel enim ille sapiens cum duodecim esset annorum, spiritu Dei afflatus orat, & sensu fratribus canos forent, calumniantur, & aliena forma apparentes esse coarguit.

Duoden- Sic S. Ludovicus Francorum Rex anno aetatis in hisp. duodecimo sceptrum gestare caput, & Diadema Regium, spiritu Dei plenus, spiritu sapientiae & intellectus, timoris & pietatis, a Blanca Matre ad omnem pietatem instruxit.

Duoden- Hi sunt celebres pueri duodenenses, qui spiritum viam intellectus & sapientia accepunt a Deo in illa aetate, ut idonei representerent ad populum judicandum. *proficio-* Adamus & aliquos qui in ea aetate perfectionis suntur. *profici-* **Sur. 10. 6.** S. Daniel Stylius matre infecunda genitus, Deoque ex voto promissus, anno aetatis duodecimo perfectionis vitæ desiderio taetus, relatis parentibus clausa ad monasterium fugit, atque ad pedes Praefecti Cenobi prostratus monachico animo veluti supplicioravit. Cum autem ille teneram aetatem obsecrare negaret, cum labioribus monasticis fecerat, forte lat idoneum, suaderetque ut

adhuc aliquanto tempore apud parentes moraretur, caput ipse vehementius instare, & dicere: *Ego huic a mente accessi, ut sic quidem Christo vivamus, mortis carni, quod si inter hosce labores morte confundar, optariorum ista dico sic emori, quam adire viae nostram missa ad ararum manu retorum converiri.* Videntes igitur Religiosi omnes eius ardentes zelum & constanciam, communis consensu cam recepunt.

B. Aloysius Gonzaga cum anno aetatis duodecimi Virgil. *Cum ad faciem Eucharistie epulum admissus esset, parvus in ore caput inflammari pietatis ardor, & exinde vita ejus annus impensis Eucharistie Sacramentum est venerabilis. ratus, ut cum quotidie sacrificio interficeret, non uox.*

Sacerdos Corpus Christi consecrata, & pietatis in fluctu empensis, ipsam etiam humum lacrymis hunc claret. Et inde etiam de perfectionis via in-

uenda cogitare caput.

S. Therese cum anno aetatis duodecimo dolore afficeretur, quod Mater foret orbata, ante B. Virginis imaginem & protervens profulsi copiose lacrymis oravit humillima, ut ipsa matris vicem gerere dignaretur. Quam quidem orationem Virginis Matri fusisse acceptissimam, singulare in causa patrocinium comprobavit. In eadem aetate cum imaginem Samaritanam cum Christo colloquentis in paterna domo intueretur depictam, in qua ferum videbatur, *Dormine da mihi hanc aquam, &c.* Riberatam aquam spiritus & gratia, que ei a Domino copioso est inflata.

S. Margareta Hungarica Regis Hungariae filia Surius cum anno aetatis decimo translata fuisset ad monasterium in Iulianam Daniellii ab eius parentibus Christi amore fundatum, quod hodie a S. Maria nomen retinuit, ipsa anno duodecimo professionem emisit.

Adjiciamus denique & aliquos Martyres, qui Duodecim solum duodecimes fortiter pro Christo fanum geruerunt. Inter hos illustris est S. Vitus, cuius felix agitur 15. Junij cum Modesto & Crescens, & pietatis servor. Ejus cordi inerat, ut nulla timeret tormenta. Pater eius Hilaris omni studio cum conabatur a fide abducere, sed frustra. Videntur adstantes filio duodecimi Angelos, tanto fulgore ut eum execarent, fed orante filio viuum receperit. Diocletianus Imperator (excusus filia encumena diabolum fugarat) cum in ardorem tornacem plenum ardoris plumbi, picis, & refina conjicit, obiectaque terribili Leonis, & cum ab his omnibus nihil luctu eret, ita ei ueliter cum diversari jussit, ut ossa & viscera apparerent, atque obicit.

Martyr *demini* paupl. est pro fide vigesima nona Maij, in 29. Maij. critacula primo assatus, ferventique oleo perfusus, denique malice ossa contutus. Noluntur hoc

TRACTATUS QUARTUS

244
 Conon sine filio gloriari, sed cum Nicomedie
 vinclis Judici traduceretur, unicum suum natum
 duodenem ut Christianum Judici exhibuit, po-
 stulans eum ad crucias secum admitti, ut pari-
 supplicio & morte, parique triumpho consumma-
 rentur.

Borius 10. Sic quidam Joannes puer duodenensis, natione
 Hispanus, cum caput suum fecerat ab Indis anno 1576.
 & Regulo cuidam donatus: illi primum pollentia
 à fide abducere fuit conatus; sed nihil profecit, illo
 intrepide omni contemnente. Itaque summos
 ei primi digitos, deinde manus in frusta paula-
 ceunt, idemque brachia ambobus fecce-
 runt, mox ad pedes & crura venerunt. Sed in his o-
 mnibus late animo & facie captivis alijs Christia-
 nis suadebat, ut similia tubentes perferrent, al-
 res numquam se tantā laxitia & suavitate affecti
 atq; eos horrando, & Deum orando, ad Superos e-
 volavit letitiae.

Sic etiam inter nostri temporis Martyres, qui
 anno 1613, Arima in Japonia paffi sunt; celebri
 est quidam Jacobus puer duodenensis, quem quam
 alij Christiani cum fausta acclamatione sicut &
 alios proferuerunt, & felices Martyres incla-
 marent, & intercessores apud Deum depositarent,
 respondit ipse: *Vide quomodo me Martyram voca-*
tū lapo-
tiū necānum confidō certaminā. ego quidam martyris
niciū 1613 coronam adipicio, sed nonām eam sum affectu;
gratia tamen Dei ad eam magnā alacritate contendō.
 Cum vero procederent ad locum, & lutofa admo-
 dum forent, Nobilis quidam bene merendus
 Martyribus voluntate Jacobum in humeros sub-
 latum ad martyr jlocumque gestare cupiebat. Cui
 ipse Christus Dominus an riede, an ergo dictua ad
 supplicium hunc properauit? Noli igitur obterre me im-
 pedire ad mortem peccati ire, etenim max laborē quies-
 secuta congequerit. Cum ergo ad martyrii locum
 pertigisset, flammis circumdatu, & illarum vi so-
 litus vinculis, mox ad matrem ibidem vindictam in
 flammis gratulabundus accedit, & ter fusciflava
 Iesu & Mariae nomina alta voce pronuntians, bea-
 ta Matris funus cumuians, ad ejus latum extinxit
 concidit.

Auditu- Denique, addamus & aliquas sex mulieribus
 r. m. 15. duodenies puellas pro Christo viriliter mortem
 iunii, in obsequiis. Taliatur Metaphrastes Europiam duo-
 decimo anno maximā animi fortitudine sagitis
Febronia. fuisse confitam. Sic & S. Aquilinae Diocletiani Imp.
 anno Iepriano cum duodenis Volusiano Judici
 est eterrita, & ille blanditiae cam delinire coa-
 tut, respondit. *Nolo me misericordia astringari, nam en qua à te misericordia astringitur, majori me-
 damno affici. rogo ut ferociam omnem in me stendas*

Surius *et agnoscas nullū solle frangi supplicio vires nostras*
 15. Janij. *Christi languine correboratas. Postmodum acriter*
*est distenta, & verberibus affecta, auresq; eius igni-
 tis subitis perforata, ac cibrum candenter ferro
 exsuum, tandemq; gladio cum ei caratex pra-*

cideret caput, lac pro sanguine effluxit. Sic & Vir-
 go cui nomen Fides S. Sophia filia, annos 12, na-
 ta, virginis crudelissimè fuit casta, mammillisque ex-
 ficitis, lacris rivulum dedit & ipsa loco sanguinis.
 Postmodum cum & in flammis maneret integra,
 gladio eam transverbaverat Judge mandavit. Illa
 gaudio perfusa matrem Sophiam, quā cum duab⁹
 sororibus, quarum unū nomen Spes, alteri Char-
 tas vincula erat, sic allocuta est: *Vides, o Mater, quā Ex Meta-
 me benigne Christus est prosequens, precibus tuis phras-
 hoc ultimum certamen munire pingo. Et vos, o foro-
 Alexandri, nibil formidate pro Clivo glorio sum mortem op-
 petere; una mater nos genuit, una nos aluit, tribus u-
 annis fit finis, sint fororibus fororis & germana volum-
 rates. Sic illa portuēas service certainam ab solvī. Si
 militier B. Eulalia virgo duodenis sub Dacianis His-
 pania Præside in urbe Lusitanie Metropolitanā,
 nomine Emerita, ferentes pectinibus lacerata, mira-
 bili in responsis suis sapientia prædicta admirabile sub-
 ixit martyrium. Cum enim oleum bulliens de ejus
 mammis fundarent, dicebat: *Oñi siquid nibil mihi V. Ribad.*
 obi, immo D. Iesum Spes tuam me amore iu- 10. Deem
 flammat. Cum ignis circa corpuse suum accenderet & Mar-
 dicebat tyranno: *Iam astern eft corpus meum, nec us- tyrol. Ro-*
res deficiunt, sube apergi sale, ut calèfis sponso cibis man-
*sapidus sim. Cum ad latera ignis admoventer di-
 cebat: Probafinos Deus, igne nos examinabis, siue ex-
 aminatur argentinum. Cum peccatis suis ferreis lace-
 raretur, dicebat: *Hac igna Domine, que fīrum im-
 primis in carne mea, littere sunt quibus nomen tuum
 sanctū carnī mea inscribitur, & tuus vulnera pra-
 dicant. Cum jubeter a sacrificiis Judge et capitulos
 radi, & per forum ad dedecus nudam pertrahit, di-
 cebat: *Littera sum humi in honore, capite foliata,
 nuda & inservi, ut tamē tuus amore hac patior, &
 me non alienabis, de te aut, in gravissimam sumet
 vindictam.****

E A D E M D O M I N I C A .
 Ego & Pater natus dolentes querabamur te.
 Luc. 2.

LECT. 2.
 tripari-
 ta.

Magnum fuisse dolorem Virginis filium re-
 quientis in hoc triduo, nemui potest esse
 dubium, qui confiderat amorem ejus maximum
 erga filium, omnem amorem supererant quo-
 filii querunturcumque etiam Sanctorum erga Deum. Primo remittit
 enim Sancti Dei, diligunt, ut filii Patrem. Dei gaudio
 para diligunt sicut mater unicum filium suum. A inventi-
 mor autem parentum erga filios vehementioresq; iū.
 quam filiorum erga parentes, eo quod recipiunt
 parentes proles suas quasi aliquid fūi: *Sicut mater 2. Reg. 1.*
 uni-